

17 TOP

HOOGUIT 17 (een tuinfeest)

een toneelstuk van

JOSHUA SOBOL

Vertaling Tom Kleijn

PERSONEN (in volgorde van opkomst):

Vrouwen:

Rood, Zwart, Oude dame, Citroengeel, Okergeel, Serveersters, Pornoster, TV-verslaggeefster, Paars, Vluchteling, Moeder van de Bruidegom, Geel, Dansende Vrouw.

Mannen:

Grijs, Wit, Jongen, Bruin, Paars, Politieaan, Organisator, Roemeen, Azaat, Barkeeper, Pornoster, Minister, Bodyguard, Cameraman, Vluchteling, Vader van de Bruidegom, Bruidegom, Pilot, Veiligheidsagent, Priester, Blotevoeten, T-shirt.

Het stuk speelt zich af in een reusachtige tuin, 's nachts. Het toneel is een gazon, omzoomd door een labyrint van dicht en overvloedig struikgewas. Een smalle sloot gevuld met water (of een zwembad) kronkelt de struiken in. Er is een bar met drankjes en hapjes aan de rand van de open plek.

Copyright © Joshua Sobol 2000

Copyright © Nederlandse vertaling Tom Kleijn 2001

(De meeste gasten kennen elkaar niet en hun namen zijn onbekend. Ze worden naar de kleur van hun kleding of naar andere tekens genoemd.)

1. ROOD VRAAGT ZWART INSTEMMING OM EEN EMBRYO MET LEERMOEILIKHEDEN TE ABORTEREN.

*(Een orkest speelt dansmuziek ergens in de tuin. Een man in een wit pak zit in een leunstoel in de buurt van de bar. Hij nipt aan een glas witte wijn. Twee vrouwen komen op. De een gekleed in **ROOD**, de ander in **ZWART**. Ze lopen al pratend langs de **WITTE** man.)*

ROOD

Wat zou jij doen, als je mij was?

ZWART

Ik zou het niet eens in mijn hoofd halen een kind op deze wereld te zetten.

ROOD

OK, jij bent schrijfster. Stel je voor dat je zwanger was.

ZWART

Op de eerste plaats zou ik het embryo niet genetisch laten testen.

ROOD

Je zou niet willen weten of je kind OK is?

ZWART

Ik zou niet eens willen weten of het een jongen of een meisje is.

ROOD

Het is onrechtvaardig in deze tijd een kind met leermoeilijkheden op de wereld te zetten.

ZWART *(schenkt zich in)*

Integendeel. Het zou een voordeel kunnen zijn. Het zou haar kunnen stimuleren een gevecht met het leven aan te gaan.

ROOD

Het is een jongen.

ZWART

Het zou hem creatief kunnen maken.

ROOD

Ik kan het gevoel niet van me afzetten dat ik iets met een geestelijk gebrek in me draag.

ZWART

We hebben toch allemaal gebreken?

ROOD

Er is niets mis met mij of mijn man.

ZWART

Hoe kun je daar zeker van zijn?

ROOD

We hebben ons genetisch laten testen, voordat we trouwden. Wij zijn allebei OK.

ZWART

Op een dag zul je aan iets sterven. Dus je hebt een gebrek. HET genetische gebrek dat we allemaal delen. Denk je dat je moeder je beter niet ter wereld had kunnen brengen?

ROOD

Ik weet het niet. Onze ouders wisten nog niet de helft van wat wij weten. Nu is het anders. Als je een kind maakt, wil je het zo goed mogelijk maken.

ZWART

Stel je voor dat Mevrouw Hawking de genen van Stephen had laten testen.

ROOD

Mevrouw wie?

ZWART

Of de moeder van Beethoven? Dan zou ze ontdekt hebben dat hij in de laatste tien jaar van zijn leven doof zou worden. Ze zou de zwangerschap afgebroken hebben, en wij zouden de Negende niet hebben, of de Heroïca.

ROOD

Dat waren andere tijden.

ZWART

Waarom fantaseer je er niet eens over?

ROOD

Waarom dat?

ZWART

Misschien draag je wel een Beethoven. Zou kunnen dat hij wat "leermoeilijkheden" heeft, zoals Einstein, of Tolstoj. Dat waren allemaal onvolmaakte mensen, weet je.

ROOD

Stel je voor wat ze hadden kunnen bereiken, als ze genetisch volmaakt waren geweest.

ZWART

Dan zouden ze met volmaakte vrouwen getrouwd zijn, volmaakte kinderen gemaakt hebben, volmaakte banen gehad hebben, en ze zouden een volmaakt leven geleid hebben in een of andere volmaakte buitenwijk.

ROOD

Waarom ben je zo cynisch?

ZWART

Volmaakte mensen gaan het gevecht met het leven niet aan. Ze scheppen niets van waarde, behalve volmaakte verveling.

ROOD

Ik weet niet ...

(Ze pakt een appel en begint die verstrooid op te eten.)

*(Een **Oude dame** komt op.)*

OUDE DAME

Neemt u mij niet kwalijk, wanneer veranderen ze de tijd?

ZWART

Pardon? ... Wat voor tijd?

OUDE DAME

Ik dacht dat ze vanavond de tijd zouden veranderen, of vergis ik me?

ZWART

O, ja. Vannacht schakelen we over op wintertijd.

OUDE DAME

Winnen we of verliezen we een uur?

ZWART

We winnen er geen en we verliezen er geen.

OUDE DAME

Hoe kan dat?

ZWART

Alles blijft zoals het was. Alleen wordt negen uur tien uur, of omgekeerd. Dat is het enige verschil.

OUDE DAME

En ik loop al de hele dag rond zonder te weten wat ik ervan moet denken.

ZWART

Rustig maar.

OUDE DAME

Dank u. Wanneer zei u dat ze de tijd gingen veranderen: om negen uur?

ZWART

Nee, om middernacht. Over drie uur. U heeft nog een hoop tijd.

OUDE DAME

Oh! Dan moet ik wakker blijven tot middernacht.

ZWART

Als u wilt, kunt u de tijd nu verzetten en gaan slapen.

OUDE DAME

Ik doe het wanneer iedereen het doet. "Als ik wil"!

(Ze gaat mompelend af.)

Stel je voor, dat iedereen de tijd veranderde, wanneer hij er zin in had!

ROOD

Ik weet niet ...

(Ze bevoelt haar buik.)

Ik weet niet wat ik moet doen.

ZWART

Misschien is er iets misgelopen met de test.

ROOD

Ik heb me twee keer laten testen.

ZWART

En je man?

(Terwijl ze de struiken in lopen.)

ROOD

Mijn man? ...

ZWART

Zoek dat maar eerst eens helemaal uit, voordat je je laat aborteren en nog een keer zwanger wordt.

(Ze verdwijnen tussen de dichte struiken.)

2. MENEER GRIJS IS OP ZOEK NAAR MEVROUW GEEL.

(Een man in een grijs pak komt op. Hij spreekt Wit aan die in de leunstoel zit.)

GRIJS

Neemt u me niet kwalijk, maar heeft u toevallig een dame in een gele jurk gezien?

WIT

Ik heb een aantal dames in het geel gezien.

GRIJS

Ik ben haar kwijt.

WIT

Geel is weer helemaal in.

GRIJS

"In"? ... Waarin -

WIT

- In de mode. Het is weer eens in.

GRIJS

O echt waar? Ik wist niet dat het uit was.

WIT

O ja. Het is de grootste comeback sinds Dorsachi.

GRIJS

Zit u in de mode?

WIT

Pardon!?

GRIJS

Ik bedoel in de mode-business.

WIT

Nee, nee! Ik en mode! Ha, ha!

GRIJS

Heb ik iets stoms gezegd?

WIT

Mijn cliënten zijn niet geïnteresseerd in mode. Ik ben patholoog.

GRIJS

Oh! En ik zit net te wachten op een niertransplantatie.

(Hij schenkt een glas in.)

WIT *(heft zijn glas)*

Op uw gezondheid.

GRIJS

Op onze gezondheid!

(Ze drinken.)

WIT

Tegenwoordig kun je gemakkelijk aan organen komen. De wereld zit vol met donors.

GRIJS

Ik heb een zeldzaam genetische afwijking. Iets gaat van boven naar beneden of van rechts naar links met mijn A-B of R-T genen, of de duivel mag weten wat. Ik heb een speciale donor nodig.

WIT

Dan zijn ze er zeker eentje aan het zoeken, ik bedoel -

GRIJS

Ja, mijn dokter houdt zich daarmee bezig. Samen met mijn vrouw. Zij heeft me dat hele gedoe opgedrongen. Het begon allemaal met wat druk op het oog. Ik had er niet zoveel last van. Ook al was het het rechteroog. Waarmee je mikt.

WIT

Pardon?

GRIJS

Ik was een sluipschutter. In de oorlog. Als u wist hoeveel kerels ik naar de andere wereld heb gestuurd. Ha, ha! ...

WIT

Ieder het zijne.

GRIJS

En nu trilt mijn oog. Soms zie ik alles dubbel. Maar op goede dagen kan ik met mijn pistool nog altijd de kop van een hagedis op vijftig meter afstand raken.

WIT

Het is niet waar!

GRIJS

Geloof me, ik heb geen zin in dat soort onzin. Zij wil dat ik eeuwig leef. Ik weet nog steeds niet of ik die transplantatie wel wil. Ze is er door geobsedeerd. Vrouwen zijn een raadsel. Ik begrijp er geen snars van.

WIT

Kan ik me voorstellen.

GRIJS

Vrouwen hechten veel meer belang aan woorden dan wij. Je zegt iets aardigs tegen een vrouw, en ze leeft op. Maar als een vrouw mij een compliment maakt, zegt me dat niets. Waarom is dat zo?

WIT

Ik weet het niet. Ik ben geen psycholoog. Ik ben een ---

GRIJS

--- patholoog.

WIT

Precies.

GRIJS

Maar eigenlijk is het dit feestje, dat me op de zenuwen begint te werken. Ik weet niet waarom.

WIT

Misschien omdat er hier niemand is om neer te schieten.

GRIJS

Ha, ha! Nee, eigenlijk wil ik naar huis, maar mijn vrouw ... Zij heeft me naar dit verdomde feestje meegesleept. Van wie is deze tuin? Weet u dat?

WIT

Geen idee. Ik ben hier bij toeval beland, met een paar vrienden.

GRIJS

Ik vraag me af waar ze gebleven is.

WIT

Misschien heeft ze een minnaar gevonden.

GRIJS

Ha, ha! Zo'n soort vrouw is ze niet. Ik heb geprobeerd haar te bereiken, maar haar kankerverwekker reageert niet.

WIT

Haar wat?!

GRIJS

Haar mobiele telefoon.

WIT

Oh! ... Hoe ziet ze eruit? Misschien heb ik haar gezien.

GRIJS

Wat zal ik zeggen ...

WIT

Is ze lang? Of klein?

GRIJS

Er tussen in.

WIT

Dik? Slank?

GRIJS

Ze is mollig.

WIT

Kleur haar?

GRIJS

Iets tussen hmmm ... Niet echt bruin, ook niet blond ... ze heeft iets geels aan.

WIT

Citroengeel of okergeel?

GRIJS

Hoe moet ik dat in hemelsnaam weten? Een of ander geel.

WIT

Ik zag twee vrouwtjes in het geel, maar die waren slank en lang. Ze zagen eruit als modellen.

GRIJS

Die meisjes van vandaag, die zijn helemaal anders. Dat is een heel andere wereld!

WIT

Jaahhh. (*Hij geeuwt.*) Neemt u me niet kwalijk.

GRIJS

Ik zal u niet langer lastig vallen.

WIT

Doet u niet. Het was me een genoegen met u te praten.

GRIJS

Als u haar toevallig ziet ---

WIT

Mollig, gemiddelde lengte, geel ---

GRIJS

Zegt u haar dat ik het zat ben. Zegt u haar dat ik naar huis wil.

WIT

Doe ik.

(*Grijs gaat af.*)

3. JONGEN MET COMPUTER ONTDOET ZICH VAN WIT

(*Een tiener met een laptop komt op. Hij spreekt Wit aan.*)

JONGEN

Zou u de leunstoel willen vrijmaken?

WIT

Ik ben niet gewend bevelen van tieners te krijgen.

JONGEN

Wen er maar aan.

WIT

Ik zou je een schop voor je kont geven, als je niet zo ongelooflijk aantrekkelijk was.

JONGEN

Dat bent ú niet.

WIT

Goedenavond.

JONGEN

Goedenavond.

WIT

Aangenaam kennis te maken.

JONGEN

Kom op.

WIT

Met wie heb ik de eer en het genoegen?

JONGEN

Smart Schemer. [*skemer*]

WIT

Je bent prachtig gebouwd.

JONGEN

Wat bedoelt u?

WIT

De verhouding tussen torso en benen. En alles.

JONGEN

Ik heb het druk. Ik probeer contact te krijgen --

WIT

Ik ook.

JONGEN

-- met mijn server. En de enige plek in deze klotetuin waar ik een line-signal krijg, is hier. Dus als u er geen bezwaar tegen heeft ---

WIT

Je wilt dat ik mijn plaats aan je afsta.

JONGEN

Ja. Ik moet een working station opzetten. En ik wil met rust gelaten worden.

WIT

Geef me drie goede redenen.

JONGEN

1. Er zijn drie soorten exotische krekels in deze tuin. 2. Ik heb een slechte trip gehad en mijn hoofd staat op barsten. 3. Ik betaal u als u oprot.

WIT

Hoeveel?

JONGEN

Een miljoen dollar.

WIT

Maar één? Waarom geen twee?

JONGEN (*geeft hem een cheque*)

Alstublieft.

WIT (*bestudeert hem*)

Die is niet echt.

JONGEN

Dan is hij vervallen.

WIT

Wacht even!

JONGEN

Geef me uw plaats.

WIT

Maar eeh ---

JONGEN

Hoort u eens, is uw tijd soms geen stuiver waard?

WIT

Ik begrijp niet ---

JONGEN

Niet nodig. Vergeet de cheque.

WIT (*komt uit de stoel*)

Een moment ...

JONGEN (*gaat zitten*)

Dank u.

(*En hij is on line.*)

WIT

Eén miljoen. Ik kan het niet geloven ...

JONGEN (*gaat op in zijn computer*)

Verscheur hem dan.

WIT

Dit is niet echt.

JONGEN

U stoort me.

WIT

Nog één vraag ---

JONGEN

Stil!

WIT

Maar één ---

JONGEN

Ik laat de cheque vervallen.

WIT

Nee!

JONGEN

Dan rot op.

WIT

Ja. Dat is een goed idee. Eén miljoen. Ha, ha!

(Hij gaat naar achteren af, terwijl hij over het water loopt zonder het te merken. De Jongen praat, terwijl hij een e-mailbericht intikt.)

JONGEN

Hi, ik heb net een man over het water zien lopen. Het was een behoorlijke klootzak. Die ouwe rukker probeerde me te versieren. Dacht dat ik homo was. Waarom denken al die teringlijers dat? Denk jij dat ik homo ben? Ik verdraag dat zwijgen van jou niet. Geef me alsjeblieft antwoord, anders verdwijn ik ook --- is dit een schreeuw om hulp? ----

4. CITROENGEEL EN OKERGEEL GEILEN OP DE JONGEN

(Citroengeel en Okergeel komen op. Het zijn tieners. Ze zijn heel sexy en uitdagend.)

CITROENGEEL

Wat zegt je intuïtie?

OKERGEEL

Waarover?

CITROENGEEL

Hem.

(Ze wijst naar de Jongen.)

OKERGEEL

In welk opzicht?

CITROENGEEL

Is hij een goede investering?

OKERGEEL

Ik denk niet dat je iets anders krijgt dan een beurt.

CITROENGEEL

Hij ziet er uit als een verdomd fantastisch hacker.

OKERGEEL

Je weet toch hoeveel er op straat rondrennen, die nog geen seconde van je tijd waard zijn?

CITROENGEEL

Als dat zo is, neuk ik hem.

OKERGEEL

Als dat zo is, ga je ervan kotsen.

CITROENGEEL

Heb jij hem al geneukt?

OKERGEEL

Daar ben ik voor negentig procent zeker van.

CITROENGEEL

Dus hij is niet God op aarde.

OKERGEEL

Houd jij al je neukpartijen bij op je harddisc?

CITROENGEEL

Niet echt.

OKERGEEL

Als je op hem geilt, verdoe je tijd dan niet.

CITROENGEEL

Ik weet het eigenlijk niet.

OKERGEEL

Je geilt op hem. Dus vooruit. Je hebt niets te verliezen.

CITROENGEEL

OK, laat ons alleen.

OKERGEEL

Succes, zusje.

(Ze kust haar en gaat af.)

(Citraengeel danst voor de Jongen. Hij kijkt op van het scherm en staart naar haar met lege ogen. Ze glimlacht naar hem. Hij gaat weer verder met zijn computer. Ze gaat achter hem staan en staart naar het scherm.)

CITROENGEEL

Joho! Wie zijn die twee oude heksen?

JONGEN

Jij en je vriendin.

CITROENGEEL

Lul niet!

JONGEN

Kijk.

(Hij tikt een commando in, gevolgd door enter.)

CITROENGEEL

Ze zijn nu veel jonger!

JONGEN

Elke click haalt er vijf jaar af.

(Hij doet het.)

CITROENGEEL

Mijn hemel! Hoe doe je dat?

JONGEN

Als ik het vertel, snap je het dan?

CITROENGEEL

Probeer het.

JONGEN

Dit is een bio-feed-in systeem. Je richt het op een persoon, je deelt de input op in drie miljard bytes en je krijgt alle relevante data over zijn verleden, heden en toekomst.

(Hij voert een commando in.)

CITROENGEEL

Jezus! Niet te geloven! Nee! ... Dat was ik toen ik tien was! ... Vijf! ... Hou op! Wat ben je aan het doen?

JONGEN

Dat ben jij als embryo. Wat wil je over jezelf weten?

CITROENGEEL

Niets.

JONGEN

Je E.Q.?

CITROENGEEL

Nee!

JONGEN

74. Beetje kinderlijk. Niet zo slecht. Ziektes die je gaat krijgen?

CITROENGEEL

Ik wil helemaal niets weten!

JONGEN

Lieve help!

CITROENGEEL

Wat zie je?

JONGEN

Je zei toch dat je het niet wilde weten.

CITROENGEEL

Is het erg?

JONGEN

Vergeet het.

CITROENGEEL *(kijkt stiekem naar het scherm)*

Dat zijn alleen maar getallen.

JONGEN

Ja. Alleen getallen.

CITROENGEEL

Wat zeggen ze?

JONGEN

Dat je wilt neuken.

CITROENGEEL

Loop naar de hel!

JONGEN

Over een paar uur.

(Citroengeel verdwijnt in de struiken.)